

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу

Віталій РЕЙКІН

МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА

Методичні вказівки до практичних занять

Луцьк 2025

УДК 658.788
Р-35

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 1 від 24 вересня 2025 р.).

Рецензент:

Павлов К. В. – д.е.н., професор, кафедра економіки і торгівлі, ВНУ імені Лесі Українки.

Рейкін В. С.

Р-35 Міжнародна логістика : методичні вказівки до практичних занять. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. 42 с.

Методичні вказівки до практичних занять складено відповідно до силабуса освітнього компонента «Міжнародна логістика». Навчально-методичне видання містить мету, структуру освітнього компонента, завдання до практичних занять, список літературних джерел.

Рекомендовано студентам денної та заочної форм навчання 1 курсу підготовки магістра спеціальності D5 маркетинг.

УДК 658.788

© Рейкін В. С., 2025

© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Структура освітнього компонента	6
Теми та методичні рекомендації до практичних занять	8
Практичне заняття 1. Основи міжнародної логістики	8
Практичне заняття 2. Основи митної справи та сучасна митна політика	11
Практичне заняття 3. Територіальний аспект міжнародної логістики	15
Практичне заняття 4. Фінансовий аспект міжнародної логістики	18
Практичне заняття 5. Правовий аспект міжнародної логістики	21
Практичне заняття 6. Єврологістика як міждисциплінарна сфера	25
Практичне заняття 7. Особливості розвитку міжнародної логістики в Польщі	30
Практичне заняття 8. Японський досвід виробничої логістики та його міжнародне значення	32
Практичне заняття 9. Розвиток логістики в Китаї та міжнародного ринку в Азії	35
Практичне заняття 10. Турбологістика: досвід США	37
Рекомендована література	41

Вступ

Навчальна дисципліна «Міжнародна логістика» належить до нормативних, спрямована на формування фахових компетенцій здобувачів освіти щодо міжнародних аспектів логістики у професійній діяльності, а також його підходів та фахового інструментарію.

Мета вивчення освітнього компонента – сформувати у здобувачів вищої освіти комплексні знання, уміння та практичні навички щодо організації, управління та оптимізації міжнародних логістичних процесів, а також здатність приймати ефективні управлінські рішення в умовах глобального логістичного середовища з урахуванням економічних, правових та екологічних аспектів.

Основними *завданнями* освітнього компонента є:

- ознайомити здобувачів з теоретичними основами міжнародної логістики, її структурою, функціями та місцем у світовій економіці;
- вивчити види міжнародних транспортних перевезень, принципи вибору оптимальних маршрутів та видів транспорту;
- розглянути специфіку митного регулювання, сертифікації, страхування та правового забезпечення логістичних операцій у міжнародній торгівлі;
- розвинути вміння аналізувати логістичні ризики, витрати та ефективність міжнародних логістичних систем;
- сприяти розвитку стратегічного мислення в міжнародному середовищі.

В результаті вивчення освітньої компоненти «Міжнародна логістика» здобувачі освіти набудуть такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері маркетингу в професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК7. Здатність розробляти і аналізувати маркетингову стратегію ринкового суб'єкта та шляхи її реалізації з урахуванням міжфункціональних зв'язків.

СК8. Здатність формувати систему маркетингу ринкового суб'єкта та оцінювати результативність і ефективність її функціонування.

СК10. Здатність планувати, організовувати та оцінювати ефективність логістичної системи.

СК11. Здатність реалізовувати міжнародні логістичні процеси із урахуванням вимог глобальних ринків.

Програмні результати навчання:

Р14. Формувати маркетингову систему взаємодії, будувати довгострокові взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами ринку.

Р16. Проводити діагностику ефективності управління маркетинговими та логістичними системами ринкового суб'єкта в умовах транскордонної взаємодії.

Р17. Здійснювати управління міжнародними логістичними процесами у глобальних ланцюгах постачання з урахуванням вимог міжнародного ринку.

Структура курсу: лекції – 22 год. практичні – 24 год., самостійна робота – 79 год., консультації – 10 год. (4,5 кредити, 135 год.).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА»

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичний базис міжнародної логістики						
Тема 1. Основи міжнародної логістики	17	4	4	8	1	ФО (3), Т (3) / 6
Тема 2. Основи митної справи та сучасна митна політика	13	2	2	8	1	Т (3), РЗ (3) / 6
Тема 3. Територіальний аспект міжнародної логістики	13	2	2	8	1	ФО (3), Т (3) / 6
Тема 4. Фінансовий аспект міжнародної логістики	13	2	2	8	1	Т (3), РЗ (3) / 6
Тема 5. Правовий аспект міжнародної логістики	13	2	2	8	1	ФО (3), К/Д (3) / 6
Разом за модулем 1	69	12	12	40	5	max 30 балів
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти міжнародної логістики						
Тема 6. Єврологістика як міждисциплінарна сфера	15	2	4	8	1	ФО (3), К/Д (3) / 6
Тема 7. Особливості розвитку логістики в Польщі	13	2	2	8	1	ФО (3), Т (3) / 6
Тема 8. Японський досвід виробничої логістики та його	13	2	2	8	1	ФО (3), Т (3) / 6

міжнародне значення						
Тема 9. Розвиток логістики в Китаї та міжнародного ринку в Азії	13	2	2	8	1	ФО (3), Т (3) / 6
Тема 10. Турбологістика: досвід США	12	2	2	7	1	ФО (3), Т (3) / 6
Разом за модулем 2	66	10	12	39	5	max 30 балів
Індивідуальне науково-дослідне завдання						10
Разом поточний контроль						70 балів
Види підсумкових робіт						30
Модульна контрольна робота 1						15
Модульна контрольна робота 2						15
Всього годин / Балів	135	22	24	79	10	max 100 балів

*Форма контролю: фронтальне опитування (ФО), тести (Т), розв'язування задач (РЗ), дискусія (Д), розгляд кейсів (К), ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання.

ТЕМИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема: Основи міжнародної логістики.

Мета: *ознайомити студентів з основними поняттями, принципами та інструментами міжнародної логістики, опрацювати основні етапи організації міжнародних перевезень.*

Питання для обговорення

1. Що таке міжнародна логістика та чим вона відрізняється від внутрішньої логістики?
2. Які основні етапи формування міжнародного логістичного ланцюга?
3. Які функції виконують логістичні посередники у міжнародних перевезеннях?
4. Як здійснюється вибір виду транспорту в міжнародній логістиці?
5. Які ризики виникають у міжнародних логістичних операціях і як їх можна мінімізувати?
6. Яку роль відіграють митні процедури у міжнародній логістиці?

Методичні рекомендації

Визначте питання для підготовки (мають бути розглянуті усі питання, вказані у плані лекційного заняття). Опрацюйте джерела, зазначені у списку основної літератури. При підборі літератури рекомендується користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним). Складіть план відповіді на кожне питання. Визначте основні поняття, які необхідно засвоїти. Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями теми. Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект по прочитаному матеріалу. Визначте проблеми в опрацьованому

матеріалі, які недостатньо зрозумілі (з цими питаннями можна звернутися на консультації до викладача). Перевірте, як засвоєно опрацьовані питання, відповівши на тестові питання до теми та розв'язавши практичні завдання.

Тестові завдання:

1. Яка з концепцій міжнародної логістики передбачає мінімізацію сукупних витрат усієї логістичної системи?
A) Системна концепція
B) Концепція загальних витрат
C) Концепція внутрішнього суперництва
D) Теорія мінімальних запасів
2. Який транспортний засіб найдоцільніше використовувати для перевезення дорогих і термінових товарів малого об'єму?
A) Морський
B) Залізничний
C) Автомобільний
D) Авіаційний
3. Яка з базисних умов поставки передбачає відповідальність експортера до моменту передачі вантажу на борт судна?
A) CIF
B) DAF
C) FOB
D) DDP
4. Що є основною метою міжнародної логістичної системи?
A) Зменшення валютних ризиків
B) Підвищення іміджу бренду
C) Оптимізація пакування
D) Координація логістичних підсистем з мінімальними витратами
5. Яка концепція міжнародної логістики враховує конфлікти між підсистемами, наприклад, між складськими витратами і швидкістю доставки?
A) Системна

- B) Вартісна
 - C) Внутрішнього суперництва
 - D) Стратегічного сервісу
6. Який критерій не використовується при виборі виду транспорту в міжнародній логістиці?
- A) Транзитний час
 - B) Вартість перевезення
 - C) Дизайн товару
 - D) Передбачуваність доставки
7. У чому полягає відмінність міжнародного пакування від внутрішнього?
- A) Міжнародне пакування дешевше
 - B) Міжнародне пакування повинно бути двомовним
 - C) Міжнародне пакування враховує більші ризики пошкодження
 - D) Міжнародне пакування не вимагає зовнішнього пакування
8. Яка з зон дозволяє іноземним компаніям зберігати товари без митних зборів?
- A) Зона митного контролю
 - B) Зона вільної торгівлі (порто-франко)
 - C) Прикордонна торгова зона
 - D) Вільний морський порт
9. Який метод управління запасами у міжнародній логістиці дозволяє максимально їх зменшити?
- A) Стратегічне резервування
 - B) «Just in case»
 - C) Метод ABC
 - D) «Точно в строк» (Just in time)
10. Який тип вантажів перевозиться авіатранспортом найчастіше?
- A) Сипучі вантажі
 - B) Габаритна техніка
 - C) Швидкопсувні або дорогі товари
 - D) Нафта й газ

Практичне заняття № 2

Тема: Основи митної справи та сучасна митна політика.

Мета: сформувати у студентів базові знання з митної справи в контексті міжнародної логістики, ознайомити з сучасною митною політикою України та ЄС.

Питання для обговорення

1. Яке значення має митна справа у міжнародній логістиці?
2. Які основні функції митних органів у зовнішньоекономічній діяльності?
3. Що таке митна політика і які її основні напрями в Україні?
4. Які етапи проходить вантаж під час митного оформлення?
5. Які існують митні режими та як вони впливають на логістичні рішення?
6. Які основні документи подаються під час митного оформлення товарів?
7. Як впливають угоди про зону вільної торгівлі на митну політику та логістичні процеси?
8. Які виклики стоять перед Україною у сфері митного регулювання в умовах євроінтеграції?

Задачі.

Задача 1. Розрахунок митних платежів.

Українська компанія імпортує товар з Німеччини. Митна вартість товару становить 10.000 €. Ставки податків:

- мито – 5%
- акциз – не застосовується
- ПДВ – 20%

Розрахуйте загальну суму митних платежів, яку потрібно сплатити.

Задача 2 (кейс). Визначення моменту переходу ризиків (Інкотермс 2020).

Покупець придбав партію меблів за умовами FCA (Franko-перевізник) в Києві. Товар має бути вивезений до Польщі. Продавець передає товар перевізнику на складі у Києві. Під час перевезення товар пошкоджується. Хто несе відповідальність за збитки? Поясніть відповідь.

Задача 3 (кейс). Вибір оптимального варіанту Інкотермс.

Український експортер поставляє продукцію до США морським транспортом. Покупець хоче, щоб продавець взяв на себе оплату перевезення, але не страхування. Який варіант Інкотермс найбільше підходить для цього? Поясніть відповідь.

Задача 4 (кейс). Визначення митного режиму.

Підприємство імпортувало виробниче обладнання для презентації на виставці в Україні. Після виставки обладнання буде вивезене назад за кордон. Який митний режим необхідно застосувати?

Задача 5. Розподіл логістичних витрат за інкотермс.

За умовами контракту DAP (Delivered at Place) вантаж поставляється з Гданська до Одеси. Витрати:

- фрахт морем – \$1 200
- автоперевезення по Україні – \$800
- розмитнення – \$500
- страхування – \$300.

Які витрати покриває продавець? Яку частину бере на себе покупець?

Тестові завдання:

1. Яке з наведених визначень найточніше характеризує митну справу?

- А) Спосіб оподаткування імпорту товарів.
- В) Система контролю за внутрішньою торгівлею.

- С) Сукупність заходів щодо переміщення товарів через митний кордон.
D) Механізм стимулювання внутрішнього виробництва.
2. Хто із зазначених не є суб'єктом митних правовідносин?
A) Декларант
B) Митний орган
C) Покупець у внутрішній торгівлі
D) Митний брокер
3. Який із податків є обов'язковим при імпорті товарів в Україну, крім мита?
A) Податок на прибуток
B) ПДВ
C) Податок на нерухомість
D) Туристичний збір
4. За яким правилом Інкотермс продавець зобов'язаний оплатити доставку і страхування до місця призначення?
A) CPT
B) CIF
C) FCA
D) FOB
5. Який митний режим передбачає переміщення товарів через територію держави без сплати митних платежів?
A) Транзит
B) Імпорт
C) Митний склад
D) Тимчасове ввезення
6. У чому полягає головна різниця між термінами CIF і CFR у Інкотермс 2020?
A) CIF передбачає страхування за рахунок покупця
B) CFR передбачає відповідальність за імпортне мито
C) CIF включає витрати на страхування, CFR – ні
D) CIF застосовується лише для авіаперевезень
7. Який документ не є обов'язковим при стандартному митному оформленні товару?

- A) Інвойс
- B) Акт приймання-передачі
- C) Сертифікат якості
- D) Статут підприємства

8. Виберіть правильне твердження щодо режиму тимчасового ввезення:

- A) Товари можуть залишатися на території країни необмежений час
- B) Мито та ПДВ сплачуються повністю одразу
- C) Обов'язкове зворотне вивезення протягом встановленого строку
- D) Заборонено застосовувати для товарів, що підлягають контролю

9. За якою умовою Інкотермс продавець передає товар покупцеві, не завантажуючи його на транспортний засіб?

- A) EXW
- B) FOB
- C) DPU
- D) CIP

10. Який із нижченаведених режимів дозволяє зберігати товари без сплати митних платежів до моменту прийняття остаточного рішення?

- A) Експорт
- B) Реекспорт
- C) Митний склад
- D) DDP

11. Який із документів є обов'язковим для подання митної декларації?

- A) Акт звірки розрахунків
- B) Сертифікат відповідності
- C) Рахунок-фактура (інвойс)
- D) Акт прийому-передачі основних засобів

12. Яка декларація подається до фактичного перетину товаром митного кордону?

- A) Повна декларація
- B) Попередня декларація
- C) Тимчасова декларація
- D) Транзитна декларація

13. Що з наведеного не є митним документом?

- A) Пакувальний лист
- B) Рахунок-фактура
- C) Податкова накладна
- D) Сертифікат походження.

14. Який документ засвідчує дозвіл митниці на переміщення товарів через кордон?

- A) Вантажна митна декларація
- B) Договір поставки
- C) Податкова накладна
- D) Акцизна марка

Практичне заняття № 3

Тема: Територіальний аспект міжнародної логістики.

ознайомити студентів із територіальною організацією міжнародної логістики, сформувати навички аналізу просторових особливостей побудови міжнародних логістичних ланцюгів.

Питання для обговорення

1. Що таке територіальний аспект у міжнародній логістиці та чому він має значення?
2. Як географічне розташування країни впливає на її логістичні переваги та обмеження?
3. Які існують основні міжнародні транспортні коридори та які функції вони виконують?

4. Як територіальна структура впливає на вибір видів транспорту в міжнародній логістиці?

5. Яку роль відіграють порти, залізничні вузли та аеропорти у міжнародних логістичних мережах?

6. Які регіони світу є найбільшими логістичними центрами, і чому?

7. Як інтеграція України до європейського логістичного простору впливає на її територіальну логістику?

8. Як цифровізація та інтелектуальні транспортні системи змінюють територіальну організацію логістики?

Тестові завдання:

1. Який з наведених принципів не належить до принципів територіальної організації логістичних систем?

- А. Комплексність
- Б. Економічність
- В. Авторитарність
- Г. Зональність

2. Що є основним чинником територіальної організації логістичної системи на мікрорівні?

- А. Геополітична стратегія держави
- Б. Рівень розвитку світової економіки
- В. Бізнесова стратегія фірми
- Г. Географія світового виробництва

3. Який рівень логістичної системи охоплює інтеграційне об'єднання країн або певний регіон світу?

- А. Мікрорівень
- Б. Мезорівень
- В. Мегарівень
- Г. Макрорівень

4. Який принцип територіальної організації логістичних систем передбачає залучення декількох видів транспорту?

- А. Системність
- Б. Оптимізація

В. Мультиmodalність

Г. Екологічність

5. Що з переліченого відображає географічну орієнтацію логістичної системи на мезо- та макрорівні?

А. Рівень автоматизації виробництва підприємств

Б. Розміщення споживання

В. Тип господарської діяльності

Г. Рівень урбанізації міст

6. Що з наведеного найбільше впливає на територіальну організацію логістичної системи глобального рівня?

А. Національна геополітика

Б. Спеціалізація регіонів у межах однієї країни

В. Теорія відкритої економіки

Г. Міграція у межах міста

7. Що з наведеного є особливістю «зеленої» логістики?

А. Мінімізація витрат на паливо

Б. Оптимізація митного оформлення

В. Використання природозберігаючих технологій

Г. Зосередження логістики у міських агломераціях

8. Яка роль виробничих підприємств у логістичних системах?

А. Єдині постачальники транспортних засобів

Б. Визначають геополітичну стратегію

В. Основні замовники транспортно-логістичних послуг

Г. Формують митну політику держави.

9. Яка з логістичних систем охоплює територію окремої області?

А. Мікрологістична

Б. Мезологістична

В. Макрологістична

Г. Мегалогістична

10. Яка з логістичних систем характерна для глобалізації?

А. Мікрологістична

Б. Мезологістична

В. Макрологістична

Г. Мегалогістична

Практичне заняття № 4

Тема: Фінансовий аспект міжнародної логістики.

Мета: ознайомити студентів з фінансовими складовими міжнародної логістики, навчити оцінювати витрати на страхування та фінансові ризики, сформувати навички аналізу та оптимізації фінансових потоків у логістичних ланцюгах.

Питання для обговорення

1. Які фінансові фактори впливають на вартість міжнародних перевезень?
2. Що таке загальна вартість логістики і як її розрахувати?
3. Як здійснюється фінансове планування та бюджетування логістичних операцій?
4. Яку роль відіграють валюти розрахунку та валютні ризики в міжнародній логістиці?
5. Як визначити економічну доцільність вибору логістичних маршрутів або посередників?
6. Які форми страхування застосовуються в міжнародній логістиці та як впливають на фінансові рішення?
7. Як використовуються фінансові інструменти (лізинг, факторинг, акредитив тощо) у міжнародній логістиці?

Задачі

Задача 1. Вибір оптимального маршруту доставки.

Компанія експортує партію товарів із Києва до Берліна. Є два маршрути:

Маршрут А: автотранспорт – 1300 євро, термін – 4 дні.

Маршрут Б: залізниця + автотранспорт – 1000 євро, термін – 7 днів.

За кожен день затримки понад 5 днів компанія сплачує неустойку 100 євро. Який маршрут є фінансово вигіднішим?

Задача 2. Розрахунок маржинальності логістичного ланцюга.

Компанія купує товар у Китаї за \$20 000. Витрати на доставку (логістика, мито, посередники) становлять \$5 000. Продажна ціна в ЄС – €30 000. Курс: 1 євро = 1,1 долара США. Який прибуток у доларах отримає компанія? Яка маржинальність логістичного ланцюга (%)?

Задача 3. Фінансовий аналіз ризиків.

Під час міжнародного перевезення товар затримали на митниці на 6 днів. Прямі витрати за зберігання – 100 дол. /день. Невиконання зобов'язань перед замовником призводить до штрафу – 800 дол. Яких збитків зазнає компанія? Як можна було б попередити за допомогою логістичного планування?

Задача 4. Оцінка вартості логістичного контракту за аутсорсингом. Компанія пропонує зовнішнє обслуговування логістики за такими умовами:

Плата за зберігання – \$5/палето-місце/день

Сортування та пакування – \$1,5/одинаць

Транспортні витрати – \$2000 на партію

Кількість товару – 1000 од., 20 палет, 3 дні зберігання.

Яка загальна вартість послуг за аутсорсингом? Яка буде середня вартість логістики на одиницю товару?

Тестові завдання:

1. Що є основним об'єктом фінансової логістики?
 - А. Матеріальний потік
 - Б. Кадровий потік
 - В. Грошовий потік
 - Г. Інформаційний потік
2. Який з параметрів грошового потоку характеризує інтенсивність обігу коштів?
 - А. Рівень синхронності
 - Б. Швидкість

В. Ступінь рівномірності

Г. Ліквідність

3. Який фінансовий посередник здійснює операції від свого імені та за власний рахунок і несе власні ризики?

А. Комісіонер

Б. Брокер

В. Дилер

Г. Маклер

4. У чому полягає основна відмінність брокера від інших посередників?

А. Він працює тільки з дорогоцінними металами

Б. Він володіє товаром і бере участь у розрахунках

В. Він не набуває права власності на товар

Г. Він обов'язково зберігає товар на своєму складі

5. Який параметр грошового потоку забезпечує платоспроможність підприємства завдяки доходам?

А. Рівень синхронності

Б. Ступінь ліквідності

В. Швидкість

Г. Величина потоку

6. Що з наведеного не є причиною фінансових проблем у ланцюгах поставок?

А. Інформаційна асиметрія

Б. Недовіра між партнерами

В. Надлишкове фінансування партнерів

Г. Непродумані фінансові стимули

7. Як називається метод вирішення проблеми фінансової неузгодженості, що передбачає перегляд умов контракту?

А. Диверсифікація

Б. Узгодження ризиків

В. Проробка договорів

Г. Розподіл логістичних функцій

8. Хто з посередників має ексклюзивне право на реалізацію продукції на певній території?

- А. Маклер
- Б. Дилер
- В. Брокер
- Г. Дистриб'ютор

9. Який параметр грошового потоку відображає узгодженість у часі між надходженнями та витратами?

- А. Синхронність
- Б. Швидкість
- В. Рівномірність
- Г. Ліквідність

10. Що є прикладом розвитку довіри в міжнародному ланцюгу поставок?

- А. Надання дрібних партій товару під реалізацію
- Б. Встановлення штрафів за порушення контрактів
- В. Використання етичного кодексу з заборонаю дитячої праці
- Г. Передача логістики третій стороні

Практичне заняття № 5

Тема: Правовий аспект міжнародної логістики.

Мета: надати студентам уявлення про правові основи здійснення міжнародної логістичної діяльності, ознайомити з ключовими міжнародними договорами, нормативно-правовими актами, що регулюють міжнародні перевезення.

Питання для обговорення

1. Які основні джерела правового регулювання міжнародної логістики?

2. Які міжнародні конвенції регулюють різні види міжнародних перевезень (морські, автомобільні, залізничні, авіа)?

3. Які правові обов'язки та відповідальність покладаються на сторони договору перевезення?

4. Яким чином укладаються міжнародні контракти на логістичні послуги та що вони повинні містити?

5. Які існують форми правового захисту вантажовласників у разі втрати чи пошкодження вантажу?

6. Яку роль відіграють страхові компанії в юридичному оформленні логістичних операцій?

7. Як регулюється митне право в міжнародній логістиці?

8. Які юридичні ризики існують у міжнародних логістичних операціях і як їх можна зменшити?

9. Які особливості вирішення спорів у сфері міжнародної логістики (арбітраж, медіація тощо)?

Ситуаційні завдання.

Загальні рекомендації: використовувати правову експертизу при ЗЕД-операціях, перевіряти партнерів по санкційних списках і детально формулювати умови контрактів (включаючи форс-мажор, вибір юрисдикції, відповідальність).

Кейс 1: Втрата вантажу під час міжнародного перевезення.

Український експортер уклав контракт на поставку продукції до Німеччини за умовами Incoterms DAP (Delivered at Place). Під час перевезення частина товару була пошкоджена через аварію вантажівки в Польщі. Перевізник відмовляється компенсувати збитки, посилаючись на "непередбачувані обставини". Хто несе відповідальність за пошкодження вантажу? Які міжнародні конвенції регулюють такі ситуації? Чи є підстави для судового позову, і в якій країні він має розглядатися?

Кейс 2: Розмитнення імпорту з порушенням термінів

Компанія-імпортер завезла електроніку з Південної Кореї. Після прибуття в порт Одеси митне оформлення було затягнуте на 12 днів через відсутність сертифікатів відповідності. Митниця нарахувала пеню та штрафи. Хто відповідальний за надання документів при міжнародному постачанні? Які нормативні акти України регулюють строки митного оформлення? Чи можна оскаржити штрафи, і якими є юридичні аргументи?

Кейс 3: Порушення ліцензійного режиму при експорті.

Українська компанія експортувала спеціалізоване обладнання до Туреччини, яке згідно з національним законодавством входить до переліку товарів подвійного призначення. Ліцензії на експорт не було. Держмитслужба зупинила експорт та передала справу в правоохоронні органи. Яке покарання загрожує компанії? Які нормативні документи регулюють торгівлю товарами подвійного призначення? Як правильно оформити дозвільні документи на експорт у таких випадках?

Кейс 4: Невиконання контракту через санкційні обмеження.

Міжнародна логістична компанія уклала договір з російською фірмою на перевезення товарів до Казахстану транзитом через Україну. Після введення нових санкцій, українські митні органи заблокували вантаж. Чи має право митниця блокувати транзитний вантаж? Як санкції впливають на виконання логістичних контрактів? Які ризики мають компанії при роботі з резидентами країн під санкціями?

Тестові завдання:

1. Яка форма договору найчастіше використовується в міжнародній логістиці?

- А. Усна домовленість
 - Б. Лист-наміри
 - В. Письмовий контракт
 - Г. Протокол зустрічі
2. Що є обов'язковою умовою для того, щоб договір набув юридичної сили?
- А. Наявність гарантії постачальника
 - Б. Наявність посередника
 - В. Вартісне вираження і погоджені умови
 - Г. Всі умови одночасно
3. Який з наведених способів розрахунків надає найбільший захист експортеру?
- А. Вексель
 - Б. Інкасо
 - В. Чек
 - Г. Акредитив
4. Що таке форс-мажор у міжнародному контракті?
- А. Затримка оплати
 - Б. Невиконання умов через економічні труднощі
 - В. Обставини непереборної сили
 - Г. Намір розірвати контракт в односторонньому порядку
5. Що таке інкасо у міжнародних розрахунках?
- А. Платіж готівкою після отримання товару
 - Б. Передоплата 100% вартості товару
 - В. Передача документів банку для отримання платежу
 - Г. Страхування вантажу за рахунок продавця
6. Яка проблема виникає при колізії юрисдикцій у міжнародному контракті?
- А. Відсутність упаковки товару
 - Б. Невідповідність ціни
 - В. Невідомо, право якої країни застосовувати
 - Г. Неясний спосіб транспортування

7. Чим відрізняється штраф від компенсації збитків у міжнародному контракті?
- А. Штраф не фіксується в договорі
 - Б. Штраф більший за зафіксовану суму і зростає залежно від порушення
 - В. Компенсація завжди більша
 - Г. Різниці немає
8. Яка з наведених форм розрахунків може використовуватись, але вважається тіньовою схемою в міжнародній торгівлі?
- А. Акредитив
 - Б. Чек
 - В. Безготівкове доручення
 - Г. Готівковий платіж
9. Яка міжнародна конвенція регулює автомобільні перевезення вантажів?
- А. CMR
 - Б. Угода GATT
 - В. COT
 - Г. Інкотермс
10. Який розділ контракту регулює вирішення спорів між сторонами?
- А. Форс-мажор
 - Б. Інші умови
 - В. Претензії
 - Г. Арбітраж

Практичне заняття № 6

Тема: Єврологістика як міждисциплінарна сфера.

ознайомити студентів із сутністю, особливостями та значенням єврологістики як міждисциплінарної сфери в системі міжнародної логістики; сформулювати розуміння інтеграційних процесів у сфері логістики в межах ЄС.

Питання для обговорення

1. Що таке єврологістика? У чому полягає її міждисциплінарний характер?
2. Які основні особливості логістики в межах Європейського Союзу?
3. Як інтеграційні процеси в ЄС впливають на розвиток логістики?
4. Які ключові інституції ЄС формують логістичну політику?
5. У чому полягають переваги та виклики функціонування єдиної логістичної системи ЄС?
6. Яку роль відіграють цифровізація та сталий розвиток у єврологістиці?
7. Як Україна може інтегруватися в європейську логістичну систему?

Ситуаційні завдання.

Кейс 1: Вимоги до перевізника в ЄС.

Українська логістична компанія хоче розширити діяльність і здійснювати вантажні перевезення по території ЄС. Після подачі заявки на транспортну ліцензію в Польщі, компанія отримала відмову через «відсутність постійного представництва». Які вимоги ЄС щодо здійснення комерційних автоперевезень територією ЄС? Які документи має надати український перевізник для отримання ліцензії? Чи може він діяти через польського логістичного партнера?

Кейс 2: Уповільнення поставок через митну перевірку.

Українська компанія відправила вантаж у Францію через Словаччину. Проте словацька митниця затримала товар для додаткової перевірки походження, підозрюючи, що продукція не відповідає умовам преференційної торгівлі за Угодою про асоціацію. Який документ підтверджує походження товару для безмитного ввезення в ЄС? Чи законна така затримка з боку

словацької митниці? Які можливі дії компанії для захисту своїх прав?

Кейс 3: Екологічні вимоги ЄС до транспортної логістики.

Компанія, що експортує товари в Німеччину, отримала від клієнта вимогу використовувати лише «зелену логістику». Зокрема, транспорт має відповідати екологічним нормам, а склади – бути сертифіковані за стандартами ISO 14001. Які європейські вимоги існують щодо викидів CO₂ та еко транспорту? Чи передбачено фінансову підтримку для логістичних компаній, які переходять на зелені рішення? Як компанія може підтвердити відповідність екологічним стандартам?

Кейс 4: Взаємодія з європейськими митними системами.

Під час електронного декларування товару через систему NCTS (New Computerized Transit System) у Румунії український експортер допустив помилку в товарній накладній. Через це вантаж затримано, а компанії загрожує штраф. Яку роль виконує система NCTS в європейській логістиці? Як виправити помилку в транзитній декларації після її подання? Які штрафні санкції застосовуються за помилки в митних даних?

Кейс 5: Єдиний логістичний хаб у ЄС

Український виробник побутової техніки хоче відкрити логістичний хаб в Чехії для зберігання товару та подальшого розподілу в країни ЄС. Він стикається з проблемами при оформленні товарів у «митний склад» та податковими бар'єрами. Які переваги дає використання митного складу в ЄС? Які вимоги до створення логістичного хабу в Чехії? Як оптимізувати податкове навантаження при розподілі товару по ЄС?

Кейс 6: Обмеження каботажних перевезень

Польська компанія доручила українському перевізнику доставити товар у Берлін, а потім здійснити перевезення з Берліна до Мюнхена. Німецька поліція зупинила водія та склала протокол за «незаконне каботажне перевезення». Що таке каботаж у контексті європейської логістики? Які правила ЄС щодо каботажних перевезень для третіх країн? Як українським перевізникам уникати подібних правопорушень?

Тестові завдання:

1. Що вивчає єврологістика як міждисциплінарна галузь?
 - А. Лише митне регулювання країн ЄС
 - Б. Тільки транспортну логістику у межах ЄС
 - В. Логістичні процеси в межах Європи з урахуванням економічних, правових та політичних факторів
 - Г. Організацію перевезень між Україною та Китаєм
2. Який об'єкт дослідження єврологістики?
 - А. Торговельні угоди між країнами Європи
 - Б. Європейські митниці
 - В. Інтегровані логістичні ланцюги в межах єдиного європейського ринку
 - Г. Внутрішні ринки окремих держав
3. Який етап європейської інтеграції сприяв становленню єврологістики як важливої галузі?
 - А. Вступ Польщі до ЄС
 - Б. Угода про Асоціацію з Україною
 - В. Створення Європейського економічного співтовариства
 - Г. Вихід Великої Британії з ЄС
4. Яка інституція ЄС відповідає за транспортну політику та мобільність?
 - А. Європейський суд
 - Б. Генеральний директорат Європейської Комісії з питань мобільності та транспорту

- В. Європейський центральний банк
 - Г. Агенція з енергетики
5. Який напрям єврологістики відповідає за автоматизацію і цифрову трансформацію логістичних процесів?
- А. Екологічна логістика
 - Б. E-logistics (смайт-логістика)
 - В. Митна логістика
 - Г. Інфраструктурна гармонізація
6. Що таке TEN у сфері єврологістики?
- А. Митний союз ЄС
 - Б. Назва нового пакету санкцій
 - В. Транс'європейська транспортна мережа
 - Г. Спільна енергетична програма
7. Яка організація об'єднує міністрів транспорту 43 європейських країн, включно з Україною?
- А. ERA
 - Б. ЄКМТ
 - В. СОТ
 - Г. ОПЕК
8. Яке значення має єврологістика для України?
- А. Обмежує торгівлю з країнами ЄС
 - Б. Є джерелом лише теоретичних знань
 - В. Сприяє адаптації законодавства, розвитку інфраструктури та інтеграції у європейські логістичні мережі
 - Г. Використовується лише у військових поставках
9. Який з наведених факторів НЕ належить до ключових у дослідженнях єврологістики?
- А. Політичні зміни в ЄС
 - Б. Використання штучного інтелекту
 - В. Розвиток туризму
 - Г. Екологічна логістика
10. Яке міжнародне партнерство сприяє розвитку логістики в Україні в контексті післявоєнного відновлення?

- А. Чеська ініціатива
- Б. Шовковий шлях
- В. Шлях солідарності
- Г. Балтійська ініціатива

Практичне заняття № 7

Тема: Особливості розвитку міжнародної логістики в Польщі.

Мета: проаналізувати ключові особливості розвитку міжнародної логістики в Польщі, дослідити логістичну інфраструктуру країни, її стратегічне положення в Європі та роль у міжнародних логістичних ланцюгах.

Питання для обговорення

1. Які основні чинники вплинули на розвиток міжнародної логістики в Польщі?
2. Яке значення має географічне положення Польщі для міжнародної логістики?
3. Які основні логістичні хаби та транспортні коридори функціонують у Польщі?
4. Як Польща інтегрується в європейську та глобальну логістичну систему?
5. Які ключові проекти інфраструктурного розвитку реалізуються в Польщі у сфері логістики?
6. Як досвід Польщі може бути корисним для розвитку логістики в Україні?

Тестові завдання:

1. Що стало основним поштовхом до розвитку логістики в Польщі на початку 1990-х років?
 - А. Вступ Польщі до НАТО
 - Б. Проведення «шокової терапії» та відкриття ринку

- В. Поява електронної комерції
 - Г. Підписання угоди з Україною
2. Яка частка польських підприємств має спеціалізований відділ логістики?
- А. 20%
 - Б. 33%
 - В. 75%
 - Г. 60%
3. Який метод логістичного управління означає «планування матеріальних потреб»?
- А. CRM
 - Б. DRP
 - В. MRP
 - Г. JIT
4. Яка частка логістичних витрат польських підприємств припадає на транспортування?
- А. 29%
 - Б. 37%
 - В. 27%
 - Г. 7%
5. Яка форма інтернаціоналізації логістики найбільш поширена серед польських підприємств?
- А. Франчайзинг
 - Б. Закордонна філія
 - В. Виробничі підприємства
 - Г. Продаж ліцензій
6. Який відділ найчастіше виконує логістичні функції на підприємствах в Польщі, які не мають спеціалізованого логістичного відділу?
- А. Відділ постачання
 - Б. Відділ маркетингу
 - В. Відділ транспорту
 - Г. Виробничий відділ

7. Який критерій польські підприємства вважають найменш важливим при виборі постачальників?

- А. Відстань
- Б. Ціна
- В. Якість продукції
- Г. Умови поставки

8. Яка частка польських підприємств використовує логістичний аутсорсинг транспорту?

- А. 87%
- Б. 63%
- В. 45%
- Г. 20%

9. Який найбільш поширений тип вантажної одиниці у Польщі?

- А. Контейнери
- Б. Палети
- В. Пакети
- Г. Тара-устаткування

10. Який бар'єр найбільше перешкоджає розвитку міжнародної логістики польських підприємств?

- А. Недостатня кількість складів
- Б. Відсутність транспорту
- В. Брак партнерів за кордоном
- Г. Митний та правовий

Практичне заняття № 8

Тема: Японський досвід виробничої логістики та його міжнародне значення.

Мета: дослідити особливості японської моделі виробничої логістики, оцінити вплив японських логістичних практик на міжнародну логістику; розвивати навички аналізу адаптації цих практик у глобальних ланцюгах постачання.

Питання для обговорення

1. У чому полягають ключові особливості японської виробничої логістики?
2. Що таке система *Just-in-Time* та як вона працює на практиці?
3. Яку роль відіграють концепції *Kaizen* та *Kanban* у логістичних процесах?
4. Як японські підходи до логістики вплинули на глобальні стандарти управління ланцюгами постачання?
5. У яких країнах або компаніях було успішно адаптовано японський логістичний досвід?
6. Які переваги та ризики пов'язані з використанням японських логістичних методів в інших країнах?
7. Яке міжнародне значення має японська модель логістики в умовах глобалізації?
8. Як принципи японської логістики можуть бути адаптовані до українських підприємств?

Тестові завдання:

1. Яка компанія першою впровадила логістичну систему «Канбан»?
 - А. Honda
 - Б. Mitsubishi
 - В. Nissan
 - Г. Toyota
2. Основна ідея системи «Канбан» полягає у:
 - А. Зберіганні великих запасів продукції
 - Б. Зосередженні на якості та дизайні
 - В. Виробництві лише під ринкове замовлення
 - Г. Залученні зовнішніх постачальників
3. Скільки часу запасів на виробництво зазвичай має компанія Toyota у системі «Канбан»?
 - А. 2 дні
 - Б. 2 години

В. 1 тиждень

Г. 1 місяць

4. Яка формула використовується для розрахунку кількості карток «Канбан»?

А. $N = C / (PT * q)$

Б. $N = PT (1+q) / C$

В. $N = (P + q) / T * C$

Г. $N = PT - q / C$

5. Що передбачає другий принцип «Канбан» – автономізація?

А. Саморегуляція зупинки роботи при відхиленнях

Б. Повна автоматизація виробництва

В. Заміна працівників роботами

Г. Передача управління зовнішньому підряднику

6. Сутність японської «Системи вільного ходу» полягає у:

А. Наданні працівникам відпусток у будь-який час

Б. Зменшенні робочих годин

В. Роботизації всіх виробничих процесів

Г. Праві зупинити або уповільнити конвеєр у разі перевтоми

7. Яка головна перевага гнучких виробничих систем у Японії?

А. Можливість масового експорту продукції

Б. Можливість швидкої зміни виробництва під індивідуальні потреби

В. Низька потреба в працівниках

Г. Повна автоматизація складів

8. Що означає японське слово «Кайдзен»?

А. Економічна модель

Б. Гнучкість виробництва

В. Безперервне вдосконалення

Г. Якість на першому місці

9. Який елемент не входить до основних компонентів системи «Кайдзен»?

А. Менеджмент «точно в строк»

Б. Загальний контроль якості

В. Гуртки якості

Г. Тривала консервація устаткування

10. Що в японській системі «Гемба кайдзен» означає «муда»?

- А. Втрата, що не додає цінності
- Б. Високоякісний процес
- В. Удосконалення операцій
- Г. Аварійна ситуація

Практичне заняття № 9

Тема: Розвиток логістики в Китаї та міжнародного ринку в Азії.

Мета: дослідити сучасні тенденції розвитку логістичної інфраструктури Китаю; проаналізувати роль Китаю як логістичного центру Азії та світу; сформувати розуміння особливостей міжнародної логістики на азійських ринках та взаємозв'язків між країнами регіону.

Питання для обговорення

1. Які основні фактори сприяли стрімкому розвитку логістики в Китаї?
2. У чому полягає суть ініціативи «Один пояс – один шлях» та її вплив на міжнародну логістику?
3. Яку роль відіграє Китай у формуванні логістичних маршрутів в Азії?
4. Які інфраструктурні проекти реалізуються в Китаї для зміцнення логістичної потужності країни?
5. Як співпрацюють країни Азії у сфері логістики?
6. Які особливості функціонування логістичних хабів у регіоні (Шанхай, Сінгапур, Гонконг тощо)?
7. Які ризики й виклики стоять перед міжнародною логістикою в Азії (геополітичні, економічні, екологічні)?
8. Як розвиток логістики в Китаї впливає на глобальні ланцюги постачання?

Тестові завдання:

1. Який китайський морський порт є найбільшим у світі за контейнерообігом?
 - А. Шанхай
 - Б. Гонконг
 - В. Гуанчжоу
 - Г. Шеньчжень
2. Що є основною метою ініціативи «Один пояс – один шлях»?
 - А. Зниження податків на імпорт
 - Б. Розвиток внутрішнього ринку Китаю
 - В. Створення єдиного торговельно-логістичного простору
 - Г. Зниження витрат на виробництво
3. Який логістичний напрямок активно розвивається в Китаї на основі штучного інтелекту та Big Data?
 - А. Експрес-доставка
 - Б. Smart Logistics
 - В. Контрактна логістика
 - Г. Авіаційна логістика
4. Який тип транспорту використовується в проєкті «Китай–Європа експрес»?
 - А. Морський
 - Б. Автомобільний
 - В. Повітряний
 - Г. Залізничний
5. Яка проблема є однією з головних для логістики Китаю?
 - А. Брак товарів
 - Б. Високий рівень цифровізації
 - В. Геополітична напруга
 - Г. Недостатній попит
6. Яка частка ринку міжнародного аутсорсингу логістики в Китаї (на сьогодні)?
 - А. Близько 6%
 - Б. Близько 15%

В. Близько 30%

Г. Понад 50%

7. Що стало одним із кроків уряду Китаю для розвитку сервісного аутсорсингу?

А. Заборона на участь ТНК

Б. Зменшення кількості митниць

В. Проект створення 1000 аутсорсингових баз

Г. Скорочення іноземних інвестицій

8. Яка країна-конкурент Китаю має перевагу в секторі інформаційних послуг?

А. Південна Корея

Б. Японія

В. Таїланд

Г. Індія

9. Який азійський регіон нині найбільше розвивається як споживчий ринок?

А. Китай

Б. Індія

В. Інші країни Азії, крім Китаю та Індії

Г. Південна Корея

10. Який фактор найбільше стимулює логістику в Індії?

А. Морський транзит

Б. Аутсорсинг інформаційних технологій

В. Розвиток сільського господарства

Г. Відсутність іноземних інвестицій

Практичне заняття № 10

Тема: Турбологістика: досвід США.

Мета:

ознайомити студентів із концепцією турбологістики як реакції на виклики нестабільного середовища; проаналізувати досвід США щодо турбологістичних стратегій; сформувати навички оцінки

адаптивності та гнучкості логістичних систем у контексті глобальних ризиків.

Питання для обговорення

1. Що таке турбологістика? Які її головні принципи та цілі?
2. Які фактори сприяли розвитку турбологістики в США?
3. Які приклади турбулентності (кризи, пандемії, конфлікти, кіберзагрози) стали поштовхом до трансформації логістики в США?
4. Як компанії США адаптують свої логістичні ланцюги до умов високої нестабільності?
5. Які технології та інновації використовуються у США для підвищення гнучкості логістики?
6. Яку роль відіграє державна політика США у формуванні стійкої логістичної інфраструктури?
7. У чому полягають ключові відмінності між традиційною логістикою та турбологістикою?
8. Як досвід США може бути застосований в міжнародній логістиці та, зокрема, в Україні?

Тестові завдання:

1. Що найточніше відображає суть терміна «турбологістика»?
 - А. Безпечна доставка
 - Б. Надшвидка, технологічно просунута логістика
 - В. Перевезення товарів морським транспортом
 - Г. Міжнародна логістика для туризму
2. Яка компанія в США є піонером турбологістики з використанням роботизованих складів та дронів?
 - А. UPS
 - Б. FedEx
 - В. Walmart
 - Г. Amazon
3. Який основний принцип лежить в основі турбологістики?

- А. Штовхаюча система
 - Б. Quick Response Logistics
 - В. Канбан
 - Г. JIT (Just-in-Time)
4. Який з наведених секторів найбільше виграс від турбологістики?
- А. Авіабудування
 - Б. Державний сектор
 - В. E-commerce
 - Г. Легка промисловість
5. Яка з наведених технологій не є ключовою у турбологістиці?
- А. Біткойн
 - Б. Big Data
 - В. Інтернет речей (IoT)
 - Г. Штучний інтелект
6. Яка головна перевага турбологістики для клієнтів?
- А. Безкоштовне зберігання товару
 - Б. Зменшення податкового навантаження
 - В. Надшвидка доставка
 - Г. Можливість самостійного пакування
7. Який із недоліків турбологістики пов'язаний з екологією?
- А. Високі витрати на персонал
 - Б. Брак кур'єрів
 - В. Відсутність автоматизації
 - Г. Зростання CO₂ внаслідок численних доставок
8. Чому турбологістика може бути недосяжною для малого бізнесу?
- А. Через високу вартість технологій
 - Б. Через брак клієнтів
 - В. Через обмеження законодавства
 - Г. Через недостатню кількість працівників
9. Який термін описує інтеграцію всіх каналів продажу та взаємодії з клієнтом у турбологістиці?

A. Smart Logistics

Б. Омніканальний рітейл

В. Мобільна торгівля

Г. Дропшипінг

10. Що є прикладом використання цифрового двійника в турбологістиці?

A. Модулювання логістичних процесів у віртуальному середовищі

Б. Сканування товарів

В. Використання маршрутних листів

Г. Доставка Новою поштою

Список використаних джерел

1. Міжнародна логістика: підручник / За ред. проф. Сохацької О. М. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 370 с.
3. Рейкін В. С. Міжнародна логістика. Конспект лекцій для студентів 2 курсу підготовки магістра спеціальності 075 Маркетинг. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025.
4. Рейкін В. С. Міжнародна логістика: методичні вказівки до практичних занять для студентів 2 курсу підготовки магістра спеціальності 075 Маркетинг. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025.
5. Pierre David. International Logistics: The Management of International Trade Operations. Cicero Books, 2023. 721 p.
6. Сігаєва Т., Місюкевич В., Тимченко А. Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі: необхідність та стан в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. №54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-13>.
7. Трушкіна Н., Сербіна Т. Міжнародна логістика у системі зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 1. №3. 2022. С. 101-114. DOI: [10.46299/j.isjmef.20220103.7](https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20220103.7).
8. Рейкін В. С., Сапотницька Н., Григорук І. Аналіз стратегій сталої логістики у глобальному масштабі. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 7. С. 651-663. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-7\(7\)-651-663](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-7(7)-651-663).
9. Рейкін В. С. Витоки та сучасні підходи до маркетингової логістики. *Економіка. Фінанси. Право*. № 10. 2024. С. 66-69. <http://efp.in.ua/uk/journal-item/370>.
10. Reikin V. Genesis of Conceptual Approaches to «Logistics» Category. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 1. С. 6-10. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-01-6-10>.

Навчально-методичне видання

Автор: **Віталій РЕЙКІН**

Міжнародна логістика

Методичні вказівки до практичних занять

Друкується в авторській редакції

Підп. до друку _____.2025. Формат 60х84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс New Roman. Ум. друк. арк. 1,1.
Тираж 50 прим.